

III

(Euroopa Liidu lepingu kohaselt vastu võetud aktid)

EUROOPA LIIDU LEPINGU V JAOTISE KOHALELT VASTU VÕETUD AKTID

NÕUKOGU OTSUS 2008/974/ÜVJP,

18. detsember 2008.

**ballistiliste raketite leviku tõkestamist käsitleva Haagi tegevusjuhendi toetuseks
massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 13 lõiget 3 ja artikli 23 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu võttis 12. detsembril 2003 vastu massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia, mille III peatükis on esitatud loetelu meetmetest, mida on vaja võtta nii Euroopa Liidus kui ka kolmandates riikides massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks.
- (2) EL viib nimetatud strateegiat aktiivselt ellu ja rakendab selle II ja III peatükis loetletud meetmeid, näiteks eraldades rahalisi vahendeid konkreetsete projektide toetamiseks, mille tulemuseks on mitmepoolse massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi tugevdamine ja mitmepoolsed usaldust suurendavad meetmed. Ballistiliste raketite leviku tõkestamist käsitlev Haagi tegevusjuhend (edaspidi „tegevusjuhend“) on selle süsteemi lahutamatu osa. Tegevusjuhendi eesmärk on ennetada ja ohjeldada massihävitusrelvi ja nendega seotud tehnikat kanda suutvate ballistiliste raketite süsteemide levikut.
- (3) Nõukogu võttis 17. novembril 2003 vastu ühise seisukoha 2003/805/ÜVJP⁽¹⁾ massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamist käsitlevate mitmepoolsete lepingute ülemaailmse kohaldamise ja tugevdamise kohta. Nimetatud ühises seisukohas kutsutakse muu hulgas üles veenma võimalikult paljusid riike tegevusjuhendile alla kirjutama, eelkõige selliseid riike, kellel on võime kasutada ballistilisi rakette, samuti tegevusjuhendit ja eelkõige selle usaldust suurendavaid meetmeid edasi arendama ja rakendama, ning edendama tihedamaid vastastikuseid seoseid tegevusjuhendi ja ÜRO mitmepoolse massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi vahel.

- (4) 23. mail 2007 otsustas nõukogu võtta meetmeid, et edendada tegevusjuhendi ülemaailmselt kohaldamist ning selle põhimõtete järgimist. Selleks korraldati 2007. aastal toimunud allakirjutanud riikide iga-aastase kohtumise raames seminar, kus kohtusid peamised ballistiliste raketite kasutamise võimet omavad riigid, sealhulgas need, kes ei ole tegevusjuhendile alla kirjutanud. EL peab prioriteediks tegevusjuhendile allakirjutanud ja mitte allakirjutanud riikide vahelise dialoogi jätkumist, eesmärgiga veelgi edendada tegevusjuhendi ülemaailmselt kohaldamist ning samuti selle rakendamist ja tõhustamist. Käesolev otsus peaks nimetatud protsessi toetama,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

1. Massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia teatavate osade jätkuva ja praktilise rakendamise tagamiseks toetab EL tegevusjuhendile allakirjutanud riikide tegevusi, et saavutada järgmised eesmärgid:

- a) tegevusjuhendi ülemaailmse kohaldamise edendamine ja eelkõige tegevusjuhendile allakirjutamine nende riikide poolt, kel on võime kasutada ballistilisi rakette;
- b) tegevusjuhendi rakendamise toetamine;
- c) tegevusjuhendi täiendava tõhustamise edendamine.

2. Seda arvestades sisaldavad ELi toetatavad projektid järgmisi konkreetseid tegevusi:

- a) vahendite eraldamine suunatud teavitustegevuse, näiteks seminaride korraldamiseks, mille eesmärk on soodustada allakirjutamist tegevusjuhendile uute riikide poolt piirkonnas, kus tegevusjuhendile allakirjutanud riikide osakaal on väike;

⁽¹⁾ ELT L 302, 20.11.2003, lk 34.

- b) rahaliste ja tehniliste vahendite eraldamine, et hõlbustada ühelt poolt tegevusjuhendile allakirjutanud riikide vahelist teabevahetust ning teiselt poolt rahvusvaheliste vaatlejate külastusi kanderakettide (*Space Launch Vehicles*, SLV) katsetusteks kasutatavatele kosmodroomidele, mida allakirjutanud riigid on lubanud tegevusjuhendi artikli 4 punkti a alapunkti ii kohaselt vabatahtlikult kaaluda;
- c) vahendite eraldamine, et edendada tegevusjuhendile allakirjutanud riikide seas arutelu, kuidas säilitada tegevusjuhendi asjakohasus ja elujõulisus. Arutelus tuleks eelkõige arvesse võtta uusi arenguid ballistiliste raketide leviku osas ning rahvusvahelise ballistiliste raketidega seotud institutsioonilise ja õigusliku raamistiku arenguid.

Nende projektide elluviimisest saavad kasu tegevusjuhendile allakirjutanud ja mitte allakirjutanud riigid.

Projektide üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab eesistujariik, keda abistab nõukogu peasekretär/ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „peasekretär/kõrge esindaja”). Komisjon on sellesse täiel määral kaasatud.

2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide tehnilise rakendamise eest vastutab Pariisis asuv *Fondation pour la Recherche Stratégique* (edaspidi „strateegiliste uuringute asutus”).

Strateegiliste uuringute asutus täidab oma ülesandeid eesistujariiki abistava peasekretäri/kõrge esindaja kontrolli all, tehes tihedat koostööd tegevusjuhendile allakirjutanud riikide igaaastase kohtumise eesistujaga, ning samuti Austriaga, kelle ülesanne on olla tegevusjuhendiga seotud küsimustes vahetuks keskseks kontaktpunktiks (ICC)/täitevsekretariaadiks. Sel eesmärgil lepib peasekretär/kõrge esindaja strateegiliste uuringute asutusega kokku vajalike korralduste osas.

3. Eesistujariik, peasekretär/kõrge esindaja ja komisjon teavitavad üksteist regulaarselt käesoleva otsuse rakendamisest, igaks vastavalt oma pädevusele.

Artikkel 3

1. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide rakendamise lähtesumma on 1 015 000 eurot.

2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja eeskirjadele.

3. Järelevalvet lõikes 2 osutatud toetusena antavate kulutuste nõuetekohase haldamise üle teostab komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon strateegiliste uuringute asutusega rahastamislepingu. Rahastamislepingus sätestatakse, et strateegiliste uuringute asutus tagab ELi abi nähtavuse, mis vastab selle suurusele.

4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 nimetatud rahastamislepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu kõigist selle protsessi käigus esilekerkivatest probleemidest ning teatab rahastamislepingu sõlmimise kuupäeva.

Artikkel 4

Eesistujariik, keda abistab peasekretär/kõrge esindaja, annab nõukogule aru käesoleva otsuse rakendamisest strateegiliste uuringute asutuse korrapäraste aruannete alusel. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu läbi hindamise. Komisjon on sellesse täiel määral kaasatud. Komisjon esitab aruande käesoleva otsuse rakendamise finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Otsus kaotab kehtivuse kuue kuu möödumisel selle jõustumisest, välja arvatud kui komisjon ja strateegiliste uuringute asutus sõlmivad enne selle tähtaja lõppu rahastamislepingu, mis puhul käesolev otsus kaotab kehtivuse 24 kuu möödumisel pärast rahastamislepingu sõlmimise kuupäeva.

Artikkel 6

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 18. detsember 2008

Nõukogu nimel

eesistuja

M. BARNIER

LISA

ELi toetus ballistiliste rakettide leviku tõkestamist käsitlevale Haagi tegevusjuhendile massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames**1. Eesmärgid**

Euroopa Liit on tegevusjuhendit kindlalt toetanud selle loomisest alates. Euroopa Liit leiab, et tegevusjuhend on oluline mitmepoolne vahend, mille eesmärgiks on takistada ballistiliste rakettide süsteemide ja nendega seotud tehnoloogiate levikut läbipaistvuse ja usaldust suurendavate meetmete abil. Kõik Euroopa Liidu liikmesriigid on tegevusjuhendile allakirjutanud ning rakendavad tegevusjuhendit heas usus.

Euroopa Liit on varem püüdnud lahendada järelejäänud lünki tegevusjuhendi rakendamisel ja selle ülemaailmsel kohaldamisel, korraldades selleks seminari tegevusjuhendile allakirjutanud ja mitte allakirjutanud riikidele 2007. aastal toimunud iga-aastase kohtumise raames. Seminari tulemustest innustatuna soovib Euroopa Liit selle algatusega tööd jätkata ja toetada tegevusjuhendi kolme aspekti järgmiselt:

- tegevusjuhendi ülemaailmse kohaldamine;
- tegevusjuhendi rakendamine;
- tegevusjuhendi tõhustamine ja selle toimimise parandamine.

2. Projektide kirjeldus**2.1. Projekt 1: tegevusjuhendi ülemaailmse kohaldamise edendamine****2.1.1. Projekti eesmärk**

Kuigi tegevusjuhendile allakirjutanud riikide hulk on kasvanud kahe kolmandikuni ÜRO liikmesriikidest, tuleb tööd jätkata, et saavutada tegevusjuhendi ülemaailmse kohaldamine. Iga-aastastel koosolekutel märkisid tegevusjuhendile allakirjutanud riigid, et põhjused, miks mitte allakirjutanud riigid ei soovi tegevusjuhendile alla kirjutada, on väga erinevad, varieerudes üldisest tegevusjuhendist teadlikkuse ja arusaamise puudumisest kuni poliitilist laadi põhjusteni.

2.1.2. Projekti tulemused:

- suureneb teadlikkus ja arusaamine tegevusjuhendist ning toetus sellele;
- tegevusjuhendile allakirjutanud ja mitte allakirjutanud riikide vahelise suhtlemise paranemine;
- tegevusjuhendile allakirjutanud riikide arvu suurenemine.

2.1.3. Projekti kirjeldus

Projekti raames korraldatakse kaks seminari:

- teadlikkuse suurendamise seminar piirkonna jaoks, kus asub suurim hulk tegevusjuhendile mitte allakirjutanud riike;

Aafrikas ei ole tegevusjuhendile alla kirjutanud järgmised riigid: Alžeeria, Angola, Botswana, Côte d'Ivoire, Egiptus, Kesk-Aafrika Vabariik, Kongo Demokraatlik Vabariik, Kongo Vabariik, Lesotho, Namiibia, Somaalia, Svaasimaa, Togo ja Zimbabwe.
- üldseminar, mis järgib tegevusjuhendile allakirjutanud riikide 2007. aastal toimunud iga-aastase kohtumise raames korraldatud seminari struktuuri, kus fokuseeritud ja struktureeritud viisil tutvustatakse ballistiliste rakettide leviku alaseid tehniliste aspektide ja poliitilise julgeolekuga seotud seisukohti ning tegevusjuhendi olulisust.

2.2. Projekt 2: Tegevusjuhendi rakendamise toetamine tegevusjuhendile allakirjutanud riikide seas**2.2.1. Projekti eesmärk**

Kuigi tegevusjuhend on oluline vahend ballistiliste rakettide ja nendega seotud tehnoloogiate leviku takistamiseks usaldust suurendavate ja läbipaistvusmeetmete abil, on tööd vaja jätkata, et parandada tegevusjuhendile allakirjutanud riikide vahelist teabevahetust. Projektis keskendutakse nendele teabevahetuse aspektidele, kus on võimalik saavutada reaalseid tulemusi.

2.2.2. Projekti tulemused:

- turvalise internetipõhise teabe- ja sidesüsteemi (e-ICC) prototüübi loomine, mis võimaldab kiiremat, hõlpsamat ja turvalist teabevahetust tegevusjuhendile allakirjutanud riikide vahel ning dokumentide elektroonilist levitamist;

- kui tegevusjuhendile allakirjutanud riigid otsustavad oma iga-aastasel kohtumisel luua e-ICC, saaks nimetatud prototüübi kasutusele võtta;
- kanderakettide (SLV) katsetusteks kasutatavatele kosmodroomidele vaatlejate külastuste suurem toetamine.

2.2.3. Projekti kirjeldus

Projekt hõlmab kahte liiki meetmeid:

- a) Tegevusjuhendile allakirjutanud riikide vahelise teabevahetuse ja sidepidamise hõlbustamine e-ICC loomise abil. Selle projekti puhul on eriti asjakohane Prantsusmaa kogemus raketitehnoloogia kontrollirežiimi (MTCR) e-POC süsteemiga.

Võttes arvesse asjaolu, et sellise süsteemi loomise otsuse saavad teha tegevusjuhendile allakirjutanud riigid iga-aastasel kohtumisel, rakendatakse projekti kahes etapis. Teise etapi rakendamine sõltub tegevusjuhendile allakirjutanud riikide eelnevast iga-aastasel kohtumisel e-ICC üle peetavast arutelust.

1. etapp: ELi ettepanek tegevusjuhendile allakirjutanud riikidele luua e-ICC

E-ICC prototüüp valmistatakse ette eesmärgiga tutvustada seda võimalusel 2009. aastal tegevusjuhendile allakirjutanud riikidele ja saada neilt tagasisidet selle toimimise kohta.

2. etapp: E-ICC prototüübi kasutuselevõtmine

Kui tegevusjuhendile allakirjutanud riigid peaksid iga-aastasel kohtumisel otsustama luua e-ICC, saaks nimetatud prototüübi kasutusele võtta. Selleks edastatakse oskusteave ja prototüübi olulised elemendid vahetule kesksele kontaktpunktile / täitevsekretariaadile haldamiseks ning vahetule kesksele kontaktpunktile ja tegevusjuhendile allakirjutanud riikidele korraldatakse koolitus.

- b) Rahaliste vahendite eraldamine rahvusvaheliste vaatlejate külastusteks ELi liikmesriikide kanderakettide (SLV) katsetuste tegemiseks kasutatavatele kosmodroomidele.

2.3. *Projekt 3: Tegevusjuhendi ja selle toimimise edasine tõhustamine ja toimimise parandamine*

2.3.1. Projekti eesmärk

Julgeolekuolukord muutub pidevalt, sealhulgas massihävitusrelvi kohale toimetada suutvate vahendite leviku valdkonnas. Tegevusjuhendile allakirjutanud riigid kohtuvad igal aastal ja hindavad tegevusjuhendi rakendamist ning samuti ballistiliste raketide ja nende seotud tehnoloogiate leviku uusi suundumusi.

Projektiga edendatakse sügavat arutelu tegevusjuhendile allakirjutanud riikide seas, kaasates vajadusel tegevusjuhendile mitte allakirjutanud riike mitteametlikumas vormis, ja võimaldatakse juurdepääs ballistiliste raketide seotud tehnilistele eriteadmistele väljaspool valitsusringkonda. Projekti tulemused saaks esitada aruteludokumendina tegevusjuhendile allakirjutanud riikide iga-aastasel kohtumisel.

2.3.2. Projekti tulemused:

- parem arusaamine praegustest suundumustest ballistiliste raketide leviku ja kanderakettide programmide vallas koos soovitud tegevusjuhendile allakirjutanud riikidele;
- analüüs, kuidas motiveerida tegevusjuhendile allakirjutanud riike viima ellu ballistiliste raketide ja kanderakettide alaseid programme;
- parem tegevusjuhendi, raketitehnoloogia kontrollirežiimi ning kahepoolsete ja piirkondlike usaldust suurendavate meetmeid käsitlevate kokkulepete vaheliste seoste mõistmine püüdluses saavutada raketide leviku tõkestamise ja poliitikasoovituste määratlemise eesmärk;
- seminaridel koostatavad töödokumendid ja muud dokumendid, mille EL võiks esitada tegevusjuhendi iga-aastasel kohtumisel.

2.3.3. Projekti kirjeldus

Projekt näeb ette kahte laadi tegevusi:

- a) Rahastatakse praeguseid ballistiliste raketide alaseid suundumusi ja nende leviku dünaamikat, samuti kanderakettide programme käsitleva uuringu läbiviimist, mille saaks esitada aruteludokumendina tegevusjuhendile allakirjutanud riikide iga-aastasel kohtumisel. Selle uuringu läbiviimisel tagab strateegiliste uuringute asutus, et tehtav töö ei kattu ÜRO valitsusekspertide tööga.

b) Rahastatakse tegevusjuhendile allakirjutanud ja mitte allakirjutanud riikide nii valitsuste kui ka valitsusväliste sektorite ekspertide seminaride läbiviimist. Seminarid saaks korraldada iga-aastaste kohtumiste raames. Tulemused saaks esitada töödokumendina tegevusjuhendile allakirjutanud riikide iga-aastasele kohtumisele. Seminaridel käsitletakse järgmiseid teemasid:

- tegevusjuhendi, raketitehnoloogia kontrollirežiimi, kahepoolsete ja piirkondlike usaldust suurendavate meetmetega seotud kokkulepete vahelised seosed raketite leviku vastase võitluse eesmärkide püüdlisel ning samuti tegevusjuhendi ja ÜRO süsteemi (ÜRO Peaassamblee) vahelised seosed;
- kuidas motiveerida tegevusjuhendile allakirjutanud riike viima ellu ballistiliste raketite ja kanderaketite alaseid programme.

3. **Kestus**

Projektide rakendamise eeldatav kogukestus on 24 kuud.

4. **Kasusaajad**

Käesolevas otsuses käsitletavate projektide kasusaajateks on nii tegevusjuhendile allakirjutanud kui ka mitte allakirjutanud riigid.

Kasusaavate riikide lõplik valik tehakse rakendusüksuse ja eesistujariigi, keda abistab peasekretär / kõrge esindaja, vaheliste konsultatsioonide tulemusena ning tihedas koostöös liikmesriikide ja komisjoniga nõukogu pädeva töörühma raames. Lõplik otsus tehakse rakendusüksuse esitatud ettepanekute alusel kooskõlas artikli 2 lõikega 2.

5. **Rakendusüksus**

Projektide rakendamine tehakse ülesandeks strateegiliste uuringute asutusele. Projekte rakendavad strateegiliste uuringute asutuse töötajad otse või tema koostööpartnerid Hamburgi Ülikooli rahu-uuringute ja julgeolekupoliitika instituut ning Varssavis asuv Poola kosmoseuuringute keskus.

Rakendusüksus koostab:

- a) kvartaliaruanded projektide rakendamise kohta;
- b) lõpparuande hiljemalt üks kuu pärast projektide rakendamise lõppu.

Aruanded saadetakse eesistujariigile, keda abistab nõukogu peasekretär / ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja.

Strateegiliste uuringute asutus tagab ELi abi nähtavuse, mis vastab selle suurusele.

6. **Kolmandatest isikutest osalised**

Projekte rahastatakse täies ulatuses käesoleva otsuse alusel. Tegevusjuhendile allakirjutanud ja mitte allakirjutanud riikide eksperte võib käsitada kolmandatest isikutest osalejatena. Nad töötavad vastavalt strateegiliste uuringute asutuse standardeeskirjadele.
